

י"ב אייר תשס"ט
06 מאי 2009

פסק דין
תיק 69022

בעניין שבין
התובע
הנתבעת
לבין

א. הרקע העובדתי וטענות הצדדים

בתאריך 22.07.08 נסע התובע בשעות הערב בכביש מספר 5 ברכבו, מסוג [הושמט לצורך פרסום]. כאשר הבחין התובע בחסימה משטרית עצר התובע את רכבו לפני החסימה. הנתבעת שנהגה ברכב אחרי התובע התקשתה להבחין בחסימה המשטרית ובעצירת התובע ונאלצה לבלום את רכבה. בעקבות הבלימה פגעה הנתבעת עם הפינה הימנית קדמית של רכבה בפינה השמאלית אחורית של רכבו של התובע.

התובע שלח את רכבו לתיקון במוסך מורשה שם הוחלפה הכנף שמאלית אחורית של הרכב ועוד מספר חלקים (כמפורט בנספח לכתב התביעה המכונה 'דו"ח שמאי' עמ' 1,2). עלות התיקון כולו הגיעה לסכום של 8769 ₪ (כמפורט בנספח הנ"ל) ובתוספת שכר טירחת השמאי הגיע הסכום ל 8945 ₪ (כמפורט בנספח המכונה 'אישור הפסדים מחברת הביטוח'). כיוון שלנתבעת לא היה ביטוח צד ג' בתוקף ברגע התאונה ניסו התובע והנתבעת להגיע להסכמה על אופן התשלום של הנזק. ניסיון זה לא צלח עקב חילוקי דעות בנוגע לפריסת התשלומים.

אי לכך מימש התובע את הביטוח שהיה לו אצל חברת הביטוח איילון המבטחת את רכבו וזו כיסתה את התשלום שנדרש לשלם למוסך, למעט הסכום אותו נדרש לשלם במסגרת ההשתתפות העצמית העומד על סך 2111 ₪, ולמעט עלות כינון הביטוח מחדש העומד על סך 217 ₪. הסכום אותו קיבל התובע מחברת הביטוח עמד על 6617 ₪ (כמפורט בנספח המכונה 'אישור הפסדים מחברת הביטוח'). החברה לא הסכימה לשלם לתובע את סכום ירידת ערך הרכב העומד על סך של 1225 ₪ (כמפורט בנספח המכונה 'דו"ח שמאי עמ' 3).

חברת הביטוח תבעה את הנתבעת בסכום אותו שילמה החברה לתובע והגיעה עם הנתבעת להסדר תשלומים של 500 ₪ בחודש, בו עומדת הנתבעת.

התובע תובע מהנתבעת לשלם לו את הסכומים הבאים:

1. 2111 נה עבור ההשתתפות העצמית אותה נדרש לשלם.
  2. 217 נה עבור כינון הביטוח מחדש.
  3. ירידת ערך הרכב בסך 1225 נה.
  4. הנחת העדר תביעות לשלשת השנים הקרובות בסך 493 נה לשנה כמפורט בנספח המכונה אישור הפסדים מחברת הביטוח. ס"ה 1479 נה.
  5. הוצאות משפט אשר שולמו למזכירות בית הדין בסך 200 נה.
  6. ריבית והצמדה על הפיגור בתשלום מזמן התאונה ועד היום.
- הצדדים חלוקים בנוגע לשאלה האם אורות הבלימה של התובע פעלו בשעת התאונה ולטענת הנתבעת היא איננה אחראית לתאונה. כמו כן חלוקים הצדדים באופן פריסת התשלומים שכן התובע מעוניין במספר תשלומים קטן ואילו הנתבעת מעוניינת לשלם במספר תשלומים גדול יותר.

ב. דיין

בית הדין קובע, כי יש בסיס הלכתי לחייב הנתבעת חייבת בנזקיו של התובע, כפי הפירוט להלן. הסתייגותה של התובעת בנושא אורות הברקס, שלטענתה לא עבדו ברכבו של התובע, לא התקבלה על ידי בית הדין. ראשית, הנתבעת הסכימה לשלם לתובע את נזקיו, אלא שהיא מבקשת הסדר תשלומים הוגן. שנית, היא משלמת לחברת הביטוח את חלקה ובשני אלו יש לראות הודאה בחבותה בנזק. שלישית, מצב בו שני אורות העצירה אינם פועלים, הוא בבחינת מיעוט שאינו מצוי. הנתבעת לא הביאה כל ביסוס לטענתה, ביסוס שיכול היה ליצור לבית הדין ספק בדבר. ובנוסף, גם בשעת הטענה עצמה, הדברים לא שכנעו את בית הדין בכנותם.

למרות שהנתבעת משלמת לחברת הביטוח, תשלום זה מתייחס רק לחלק שחברת הביטוח גבתה מן התובע. לתובע עומדת הזכות לתבוע את סכום ההשתתפות העצמית שלא שולם לתובע וגם לא נתבע על ידי חברת הביטוח מן הנתבע. בנוסף, לתובע נזקים נוספים, שלא כוסו על ידי החברה, וכדלהלן.

התביעה מורכבת מרכיבים שונים, ונפרט את הכרעתנו בכל אחד מן הסעיפים.

1. השתתפות עצמית, וניכוי עבור כינון

בית הדין מחייב את הנתבעת בכל הסכום של ההשתתפות העצמית. חוב זה הוא מעיקר הדין.

חברת הביטוח, נכתה מן הסכום ששולם, סכום של 217 ₪ עבור העמדת הביטוח במצב בו הוא היה לפני התאונה (כיוון שהסיכון הביטוחי התממש), דהיינו על מנת שיהיה לתובע ביטוח מלא.

כיוון שסכם זה הוא הפסד ישיר, יש לחייב עליו בהתאם לסמכויות שנתנו לבית הדין בשטר הבוררות, וכדלהלן.

2. ירידת ערך

התובע תבע סך של 1225 ₪ בשל ירידת ערך הרכב, על פי הערכת שמאי. בית הדין דוחה תביעה זו, בשל העובדה שהנזק לא גרם לפגיעה בשילדת המכונית. החלפת כנף הרכב, אינה מפחיתה את ערך הרכב, ולפעמים, ברכב בגילו של הרכב הניזוק, אף עשויה להעלות את ערכו.

3. "העדר תביעות" של שלוש שנים

התביעה עבור הפסד הזכות לביטוח במעמד של "העדר תביעות" במהלך שלוש שנים מעלה שאלה הלכתית מורכבת. מחד, אין זה נזק ישיר. על פי ההלכה, נזק ישיר הוא נזק בו חפץ מסוים ניזוק נזק פיזי, ובשל כך ערכו ירד. כאן, ערך הרכב לא ירד, אלא שהתובע הפסיד זכות ממונית.

בנוסף, הזכות הממונית אינה וודאית. שכן, אם יאלץ במהלך שלוש השנים הקרובות לפנות אל חברת הביטוח בתביעה נזיקית, מכל טעם שהוא, הוא יפסיד בכל מקרה את הזכות לביטוח במעמד של 'העדר תביעות'.

משמעות הדבר, שהערך האמיתי של זכות זו, אינו ההנחה לשנה כפול שלוש, אלא פחות מכך.

נראה, שמן הבחינה ההלכתית, נזק זה פחות מגרמא, שכן גרמא הוא מצב בו ערך נכס מסויים יורד, אך לא מחמת מעשה שנעשה באופן ישיר. אך כאן אף נכס לא פחת ערכו של שום נכס.

שיקול נוסף הוא, שהנתבעת, לאחר הנזק, הסכימה לשלם לתובע את מלא הסכום. אלא שהצדדים לא הגיעו לעמק השווה לגבי הסדר התשלומים. כיוון שלאור מצבה הכלכלי של הנתבעת, לא ברור שתביעתו לתשלום תכופ עמדה בקריטריונים ההלכתיים, יתכן שעמידתו על זכותו, היא עצמה שגרמה לו את ההפסד של העדר התביעות. מן הצד השני יש לציין בהקשר זה, שהתובעת הודתה שהקשר עימה היה לקוי והיא לא ענתה לפניית שונות של הנתבע.

מאידך, הצדדים הסמיכו את בית הדין בהסכם הבוררות, לחייב גם בנזקי גרמא ונזקים עקיפים ומניעת רווח.

בית הדין עושה שימוש בסמכות זו, לאחר הפעלת שיקול דעת רחב, המתייחס להיות הנזק בגדר הנזקים השכיחים, לכוונה להזיק, להיקף הנזק ולחובתו של המזיק לפייס את הנזק גם על נזקים עקיפים שגרם.
על רקע כל השיקולים שנמנו לעיל, קבע בית הדין שהנתבעת תפצה את התובע בהפסד העדר תביעות של שנה אחת בלבד בסך של 493 ש"ח, סכום שבעת הדיון כבר הפסיד אותו הנתבע, כפי שהוברר לבית הדין במסמכים שהוגשו על ידי התובע.

4. הוצאות משפט

שני הצדדים ישאו בהוצאות המשפט בשווה. התובע שילם אגרה של 200 ₪. על כן תשיב לו הנתבעת 100 ₪.

5. ריבית פיגורים

בתנאי השוק בתקופה זו, בית הדין לא מצא לנכון לחייב את הנתבעת ריבית פיגורים על עיכוב התשלומים מצידה.

ג. פסק הדין

1. סה"כ תשלם הנתבעת לתובע סך של: 2921 ₪

2. פריסת התשלומים:

בית הדין מתחשב באפשרויות התשלום של הנתבע בכל הנוגע לפריסת התשלומים לכן בית הדין מחליט כי הסכום כולו יחולק לעשרה תשלומים הראשון בעשירי לחודש (מועד כניסת המשכורת) והבאים בכל עשירי בחודש.

תשלום ראשון של 293 ₪ ועוד 9 תש' של 292 ₪

בית הדין יעקוב אחרי ביצוע התשלומים בפועל: הנתבעת תשלח את השובר מהבנק לאחר כל תשלום. הכסף יופקד לחשבון מספר [הושמט לצורך פרסום].

3. פסק הדין ניתן ביום י"ב אייר תשס"ט, 6 במאי 2009.

הרב סיני לוי

הרב אהרן כץ

הרב שלמה אישון, אב"ד